

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 9.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indult Bétsből, Kedden Febr: uriusnak 1. ső napján
1803 ik esztendőben.*

B é t s.

Erdély Országí Thesaurariális Titoknak Mélt.
Gróf *Kálnocky Henrich* Urat, valóságos Csász.
Kir. Kamarariussá nevezni méltoztatott Felséges
Urunk.

Itt néhány napoktól fogva szakadatlanúl es-
vén a' hó, az 1783-dik esztendőből fogva nem
volt Auszriában oly nagy hó, mint most van. Ezt
mondják leg alább a' lakosok. Bétsben alig lehet
járni az utzákon. — A' drágaság napról napra
nagyobb — egy tyuktojásnak közönséges ára 4
krajtzár, két kis krumplinak egy kr.

Triest, Jan. 17-dikén.

Laitroma az itt ezen hónapnak 12-dikén, rész szerént egélszen el süllyedett, rész szerént csak meg feneklett, de még haszonvehető hajóknak:

El süllyedtek 's még most is a' víz alatt vannak; a' *Két Koldusoknak* nevezetű Amerikai hajó, Kapitány Normann vezérlése alatt: *Pádvai Sz. Antal* Spanyol hajó, Kapitánnya D. otero; egy Dánus hajó, melynek neve, az *Anya és a' 4 leányai*; *Penelope* egy Török hajó; 's még egy Dánus hajó, mellynek neve a' *hat Fiuk*.

Meg feneklettek, de még haszonvehetők; *Aurora*, Swéd — *Providenzia*, Dánus — *Gustav*, Swéd — *Susanna Margaretha*, Hollandus — *Oroszlány és Daphne*, mind ketten Ausztriai — *Madonna* Török — *Avanturaro* Ausztriai — *Sokrates* Ausztriai — *Patron*, Ausztriai — és *Hennal*, Anglus hajók.

A' szélvész és tengerhánykodása (írja a' Triesti tudósító) még ekkor sem szünt meg, A' kikötőhely szája előtt látszanak állani még két hajók, a' mellyeknek egygyike Ausztriai, a' másika Dalmátziai hajónak tartatik ienni. Ezt az utolsót mind oda hagyták a' hajós legények, csak éppen a' Kapitány a' feleségivel 's egy 12 — 14 esztendősi fiátskájával maradott meg rajta. Ezek a' második nap jelt adtak egy ágyulövés által, hogy mennyen valaki segítségekre, de nem mehetett még ekkor senki. A' harmadik nap két ágyulövés által tettek hírt veszedelmes állapotjuk felől, 's egy fekete zászlót is függesztettek ki, hogy könnyörüljön valaki rajtok, és mennyen segítségekre. Bé is evezett eleséggel hozzájok egy tsonak.

Török Birodalom.

Konstantinápoly, Dec. 24-dikén. Frantzia Oberstier *Sebastiani*, Nagy Cairóban olyan jelentést tett a' Török Baschájánál, hogy ő az Első Konzúl parantsolatjából ment légyen oda, hogy az Anglusoknak Egyiptomból való eltávozásokat sürgebbe, 's hogy a' Porta és a' Beyk között való békességnek helyre állítására, az Első Konzúl közbenjárála felől tegyen ajánlást; hogy egyfzer a' tsendekség helyre állván, a' Nagy Vezér és Frantzia Generál Belliard által köttetett kereskedés béli Alku, gyakorlásba vétetődhesse: a' mely végre a' Frantzia kereskedelt illethető foglalatosságoknak folytatások az Egyiptomban lévő Prufszus Konzúlra bizattatott addig, míg a' Frantzia Kereskedésre ügyelő Bíztoz oda érkezzhet.

A' Török Bascha' úgy felelt, hogy mind ezek a' dolgok igen kívánatosok lehetnek, azon kívül, hogy azt az ajánlást, mely szerént az Első Konzúl a' Porta és a' Beyk között való békességnek helyreállítására, közbenjáró kíván lenni, ő, a' Porta híre nélkül el nem fogadhatja.

Nagy Cairóból Damiettán keresztül *Jean d'Acre* vároffába, vagy rövidebben *Acriba* ment *Sebastiani*, *Gezar* Baschákoz, a' kinek, mint az Egyiptomi Beyknek, hasonlóképpen a' Portával való meg békéllést javasolta, 's e' végre néki is az Első Konzúl közbenjárását ajánlotta. Eleibe terjesztette *Gezar* Baschának, hogy a' Frantzia kereskedő hajók már ugyan oda is meg érkeztek volna, hanem arra, hogy a' kereskedés lábra állhasson, szükséges képpen meg kívántatna a' Porta 's meg a' Bascha között való békesség. — Még

eddig Gezár Bascha sem fogadta el a' Sebastiani által tétetett ajánlást.

Spanyol Ország.

Karthagena, Dec. 29-dikén. Murciából Valenza felé Dec. 17-dikén indultak meg ö Spanyol és Hetruriai Királyi Felségek. Képzelné lehet, minémü pompával tette ezen utat, tsupanarants, pálma, és tzitrom fa erdők, 's ért gyümölcsökkel kevélykedő halmok között, két oly fényes Királyi familia, a' kiket 10 ezer ember kísér. Ide Karthagenába 22-dikben érkeztek meg, a' hol az innepekét áhétatossággal töltötték el. Dec. 27-dikén minden későreig Csóthai University Library Chy. és édes attyának a' Spanyol Királynak nevében drága ajándékokat osztott ki közöttök. Mingyár azután hajóra ültek, két kisdedeikkel a' Hetruriai Király és Királyné: kiknek 28-dikban a' Spanyol Királyi Familia egy tsonakon látogatalfokra menvén, egymástól érzékeny butszuzódások között váltak meg, 's a' Hetruriai Felségek még azon éjjel el veztek onnét.

A' fényességit ezen Királyi Familiák által tett útazásnak, meg lehet tsak ebből is itélni, hogy az ö 10 ezer késérik között: 31 Papi személyek, 385 Testörzők, 6 Fő Konyha-Igazgatók, 23 pintzemesterek, 30 asztalterítők, 13 kenyérsütők, 16 viasgyertyaszolgáltatók, 127 lakatosok, asztalosok; 6 szobaseprők; 18 majorság-tolltépők, 14 orvosok, Seborvosok és érvágók; 83 kotsisok, üszvérhajtók, és kengyelfutók; 277 lovászok, &c, találtattak. —

Olasz Ország.

Livorno, Jan. 7-dikén. A' Királyi Familia, minden késérikkel egyetemben, két nagy és két kö-

zép fzerű hadi hajókon, 9 napokig tartott szeren-
tsés utazás után, ide, épségben és egészségben teg-
nap réggel megérkezék.

Genua Jan. 12-dikén. Frantzia Oberster
Sebastiani Egyiptomban Syriában tett útjai
után ide érkezett, és ma Páris felé vette útját,
hogy ott az Első Konzulnál, és a' reá bizva volt
foglatatosságoknak miként lett végre hajtásokról
számot adjou. — A' *Bresti* kikötőhelyből 20
napi evezés után, meg érkeztek ide Argonaute,
Fougueur, és Hercules nevű Frantzia Linea hajók,
a' mellyek az itt lévő 2800 ugy nevezett Lengye-
leket fel veven, és más két Linea hajókkal, a mel-
lyek Korsika szigetén egy ott lévő Helvétziai Fél-
Brigadát vesznek fel, egygyesülvén, útjokat egye-
nesen Sz. Domingó felé fogják folytatni. Most új-
ra 30 ezer emberekből álló fegyveres sereget szál-
littat a' Frantzia országlószék ezen szigetre, hogy
a' felkelt Feketéket meg hodoltathassa.

Róma Jan. 8-dikán. Az a' drága edény,
mellybe a' Hatodik Pius Pápa hamvai zárattatva
vannak, a' múlt Dec. 31-dikén közönséges pro-
tzeffióval a' Sz. Péter templomából Civitavechiába
kisérteték, és ott ágyuk dörgése közben azon Al-
cion nevű Frantzia Fregátra helyheztetődék, mely
azzal Toulonba evez; a' honnét, mint már irtuk, Va-
lence várássába vitettetik, hogy az ott levő nagy
templom kriptájába az örök nyugalomra letéte-
dődjön.

A' Hetedik Pius eő Szentségének az Első
Konzultól ajándékba küldetett két kised hadi ha-
jónak neveik, Péter és Pál; a' 16, e' pedig 14
ágyus; mint ketten rézzel vannak meg verettetve,
és arra valók, hogy az Afrikai tengeri tolvaj ural-

kodók hajói ellen védelmezzék a' Pápa eö Szen-
 tsege Státussa béli kereskedú hajókat. A' Sz. Pé-
 ter nevünek homlokán a' Péter temploma szemléltet-
 tetik, a' melly felett a' hármás Koronát két an-
 gyalok tartják: a' Pál nevün pedig egy álló kép
 éppen azon szempillantatban abrázolja ezen Szen-
 tet, midön a' népet oktatja. — Az első hajó' há-
 tulsó részén a' nevezett Szentek 's a' Pápa képeik
 szemléltetnek, a' környülálláshoz alkalmaztatott irá-
 sokkal egyetemben. Leg alól ezek a' szavak ol-
 vastatnak: *Bonaparte ajándékozta Hetedik Pi-
 us Pápanak.* A' hajós Kapitány szobátskájába
 van egy felfüggetett kép helyhezelve, melly által az a'
 hatalom abrázoltatik le, a' mellyet a' Khrisztus
 adott az Apostólnak, midön néki a' menyország'
 külsait által adta. — A' Pál. nevün lévő Kapi-
 tány szobájában is nevezetes kép szemléltetik. Ez
 azt a' szempillantatott tünteti szembe, a' midön
Saulusból Paulus lett, azzal a' megdorgáltatás-
 sal egyetemben, hogy a' Keresztyéneket miért ü-
 dözi.

Frantzia Respublika.

A' Párisi Moniteur hószasán ki adta a' Sz.
 Domingói vólt Fő Kapitány *Leclerc'* betegségé-
 nek és halálának a' napok következéseik szerént
 való nevezetességeit; melly dolog annyival méltóbb,
 hogy summásan mi is elő adjuk, mivel ebből jól
 által lehet látni az Északi Amerikából ezen szige-
 tekre által harapodzott úgy nevezett Sárga Hideg-
 nek rettentőségit:

„Oktob. 22-dikén reggel hetedfél órakor hivat-
 ta *Leclerc* ezen betegségre nézve Doktor *Peyrét*
 először magához, midön már fel lévén öltözve,
 éppen ki akart szekerezni, de oly gyenge volt,

hogy alig mozoghatott. A' fejét és mejjét felettébb fájlalta. A' Doktor mingyár észre vette, hogy a' rothasztóhideg környékezte meg, mellyet ő Leclercnek már előre meg mondott vólt. A' hideg hol nagyobb hol kissébb mértékben jött el, és a' beteg feje, hol meg nehezült hol el kábúlt, gyakran fére beszélt és hofzszasan ájulozott. Dr. Peyre egyéb orvosi szereken kívül körösbogarat is rendelt néki. Leclercné és fiatskája, látogatására mentek 23-dikban és 24-dikben is: hanem felettébb szánakozván rajtok Leclerc, kérte a' Doktort, hogy ne bossássa őket hozzá. Oktob. 27-dikén olyan jól érezte magát, hogy, tsak a' Doktor nem engedte, de külömben ki szekerezett vólna, hogy az érette nyughatatlankodó népaek magát meg mutassa, 's azt meg nyugtassa. Ennek felette, éppen ekkor várta Brünet Generált is, hogy mihelyt ez el érkezik, véle egygyütt a' város' térségire, egy oda előnyomólni mérészelt Fekete seregre kiüflön. Oktob. 29-dikéig ismét sok foglalatoflágba avatta magát a' Doktor tanátsa ellen; Gen. Watrinnal egygyütt a' feleségit is meglátogatta; estve a' nedves időben ki ment; 's boszszankodott; hogy a' háza mellett lévő kis vadás-kertjit lássa, az ablakba könyökölt; ismét ájulozni kezdett: hanem, megint magához jött, 's ismét dologhoz fogott. Más nap újra rá jött a' hideg, a' bőre száraz vólt, a' szemei meg tüzeffedtek, igen gyakran fére beszélt, 's mint, hogy külömben is erőssen bé volt raggatva, tsak akkor pillantott egygyet-egygyet, mikor a' Doktor orvaffágal enyhítgette a' lankad't testet. Ugyan ekkor kegyetlenül kínozni kezdette a' vizelletet akadályoztató kö is; midőn maga is érezvén utolsó órájának közeledését, már nem forgatott eleméjében

egyebet, hanem csak, hogy bátran és tsendesen halhasson meg. A' Generál-Stábot özsze hivatván, a' feleségéről és a' sziget' állapotjáról, szükséges rendelkezéseket tett. Valami fekete matériát (turhát) köpött gyakran, és a' szemeiből vér folyt. A' bőre sárgállott. Peyre ekkor, még két Doktorokat hivatott maga mellé. A' beteg igen gyakran be-féllett fére: hanem mikor magához jött, vidáman és bátran viselte maga: ; gyakran feredett, és a' szítató flastromot még rakták a' lábaira. Hanem Nov. másodikára virradó éjjeli 12-tődfél orakor tsakugyan minden orvosi szerek mellett is elérkezett végezetre a' halál pillanata, vagy a' halál való utolsó hajvívás, melly után egy orával a' beteg, a' Káp várossa béli nemzeti palotában ki-múlt a' világból."

Ez a' sárga hideg, melyben Leclerc meg halt, már félelztendeje, hogy kegyetlenkedik Sz. Domingon, 's leg inkább az Europai születésű embereket ostorozza. — A' Leclerc testinek meg balzsamoztatásakor, előbb minden tagjai erős palinkába (spiritusba) tétettek, 's a' nyelve a' szájából ki vétetett. A' fejit a' feleséginek egy fürt hajával körül kötötték; az ő haját pedig a' felesége vette magához. A' szíve, agyaveleje, és belső részei, különös edényekbe, 's a' teste egy on-koporsóba tétetett, és ez, pamuttal 's jó szagú fűvekkel töltetett-meg.

A' Feketék hadikiáltása Sz. Domíngó szigeten, mikor vali próbát tesznek, ez: Ez a' Tous-saintért való bolfszúállás! — Mely igen néki keseredtek ezen Afrikai fekete emberek és kortosok, a' revoluzió alatt nékiek tétetett, 's az után ismét vizsza vétetett igéreteknek semmisége miatt

a' boszfúállásnak, vérontásnak, tsak ebből is meg lehet itélni, hogy néhányszor némely kissebb szerű Frantzia batteriákra, fegyver nélkül rájuk rohantak, és azokat el foglalták.

Négy Lovas Regementeknek* elofzlattatások felől tett rendelést az Országglószék és néhány Gyalog Regementek öfzse olvasztódtak, nevezetesen olyanok, a' mellyeket a' Sárga Hideg Sz. Dominó szigetén, a' Feketék* segedelmivel külömben is eléggé öfzse olvasztott. Az eltörlődött Regementekből a' szebb emberek kifzemeltettek, és a' Konzuláris Testörzők közé tétettek által.

Minthogy a' *Galvanismusról*, az az ennek mind hasznos mind haszontalan volta felől, egy idő óta, ki mellette ki pedig ellene való buzgóságból, 's még a' Galvanismus természetének kitanulására Párisban öfzse állott társaság' nevével való vizsza-éléssel is, már sok külömbkülömb féle vélekedéseket botsátáltak világ' eleibe, erre nézve ki hirdettette a' nevezett társaság, hogy azok, a' kik e' féleket szeretik olvasni, tsak azt tartsák ezen tarsaságtól ki adatott munkának lenni, a' melly alatt a' társaság' Elölülőjének és Titoknokjának neveiket látni fogják. — Ezen tárgyra nézve, mind azok a' kik a' Galvanismusnak igen buzgón pártját fogják, mind pedig azok, a' kik ezt egélfizen haszon nélkül valónak lenni erősfítik, egy formálog hibáznak.

Nagy és követésre méltó magasztalással írja le a' Moniteur a' *Tournay* várossa béli mostani Püspök *Hirn* ur váloságos keresztyény atyai buzgóságát. Régi rendtartás volt ezen városban az, hogy az előkelőbb aszfonyságok a' Püspök úrnál új elztendő' első napján dél után meg jelenvén

ötet, mint attyokhoz tartozó leányi tiszteletek felől bizonyossá tettek, 's előtte némely áhétatos fogadásokat is tévén, azután külfömbkülömb játékokkal, 's frissítő, és vidámító italokkal 's tsemegélésekkel töltötték az időt. Most a' tisztelet Fő Pap azzal tette ezen innepi foglalatoságot nevezetesebbé, hogy egy érzékeny beszédet intézvén az öfzfe gyülekezett áhétatos aszszonyságokhoz, a' város szegényeinek állapotjokat írta le előttök, oly formálog, hogy az ő külfömben is érzékeny aszszonnyi sziveiket úgy meg illette, hogy kettőjük azonnal fel állván a' jelenlévők között meg indultak 's bőséges alamjstát gyűjtven öfzfe, fzeq fundamentomát vetették meg a' város béli szegénység tápláltatására kívántató háznak, melynek maga a' tisztelet Attya vállalta magára az igazgatását.

A' Párisi fő Oskolában törvényt tanuló ifjak nem rég a' Sequana vizén lévő úgy nevezett új-hídan setálván által, éppen akkor érkeztek oda, mikor egy öreg ember magát a' vízbe akarta ölni. Az ifjak meg illetődvén a' dolgon, rá vették az öregget, hogy mennyen vélek a' káveházba: hanem sok ideig alig vehették tsak arra is, hogy nevért meg mondja. Későre vehették ki belölle, hogy ő a' nevezetes Báró Tottnak a' testvére volna. Látván az ifjak, hogy a' nagy szükségből származó kétségbe-esés miatt határozta légyen magát a' vízbe való szökésre, mindenik néki adta, a' mi kövés nálla volt.

Páris Jan. 15-dikén. A' Frantzia úgy nevezett Nagy-Itélőbirónak 's egyszersmind Justice Ministernek esztendőnként való fizetése 200 ezer livrákra határoztatott. Ennyi fizetése egygyik Ministernek sints: ellenben, e', minden héten két versben

tartozik szabad asztalt terítettű, mint a' Második és Harmadik Konzúlok. Magának senkitől nem szabad el fogadni a' hivatalt. *Talleyrandnak*, mint Külső Miniszternek, csak 150 ezer Livra fizetése van, pedig ő is sokszor ad nagy asztalokat.

A' már tudva lévő *Senatus Consultum* szerént, a' Megtartó Tanátsnak csak valami 30 vagy 31 tagjai nyerhetnének Szenatorságot (senatúrát, vagy szenátori jofzágot). De úgy hallatik, hogy jobban ki fogna terjesztődni ez a' *Senatus Consultum*. BCU Műve / Central University Library Cluj azaz, hogy az Országban szerteszéljel lévő nemzeti jofzágeknek egy' részekből, Szenátori jofzágek formáljon, 's azokkal a' Szenatorokat meg ajándékozza (dotálja); és meg azzal is, hogy a' Megtartó Tanátsnak közönségesen a' Rénus mellett és Piemontban, egy millió jövedelmű jofzágot adjon, olly feltétel alatt, hogy az abban való gazdaságot a' Szenátus maga folytattassa? meg tetfzik azon beszédnek némely fontosabb kifejezéseiből, a' mellyet az Orzáglófzék három Küldöttjei közzül az egygyik akkor mondott el a' Megtartó Tanátsban, midőn ezt a' dolgot megerősítés végett ajánlotta: — „

„Szenatorok! (így szoll az Orzáglófzék Küldöttje), a' Konstitúzió 14-dik tikkelye szerént, az állandó nemzeti jofzágek rendeltettek a' Szenatusnak szükséges költségeire, 's tagjainak esztendőnként leendő fizettetésekre. Ezen fundamentomos törvényen fundálta az Orzáglófzék azon plánumot, mellyet *Senatus Consultum* má való változtatás végett előtekbe terjesztetett. Abból, hogy egy milliónyi jövedelmű jofzágot tulajdon ga-

gazdálkodásokat alá bízott, ez a' jó fog közetkezni, hogy a' szántóvető emberek' sorsa, a' mezei munkásoknak egymást szüntelenül tserelgető félelmek és reménlégek, a' föld termékenyítése, javítása, 's azok a' próbatételek, mellyek által a' tudományos, de sokba kerülő *theorea*, a' foglalatokódó de ehez nem értő, félelmes és bizontalankodó munkásokat, mintegy kézen fngvá vezeti, nem lesznek esméretlenek előttetek. Így közelről esmérhetitek ezen hasznos embereket. — „Hasonló jó fog folyni a' közönségre abból is, ha valami harmintzegynek a' Szenátus tagjai közül Szenatori jofzágok adódván, ezekben egyik társzemélyesen meg jelennek. Ott láthatják közelről a' falusiak szükségét, kivánságaikat; kitanulhatják a' közvélekedést, ott t. i. a' hol ezen véghetetlen nagyságú váraftól, mellyben illy sok féle indulatok és hajlandóságok, rész szerént uralkodnak, rész szerént szolgálnak annyi féle beszédek, zúgásaik, és lármázásaik által egymásnak, hogy sokszor a' bölts is meg botlik közöttök, távol lehetnek. Ezen melzfze lévő jofzágokban, magok tudósíthatják a' lakosokat az Országlószéknek valóságos tzelozásairól és intézeteiről, mellyek sokszor majd egészfszen ellenkező ábrázatba szoktak öltözni, míg hozzájuk érkeznek. Itt társalkodhatnak a' haza igaz barátjaival, a' mesteremberekkel, mezei munkásokkal, kiknek szorgalmatosságokat, mértékletes tudományokat, nemes tselekedeteiket, az alacsony kunyhókban szükség sokszor fel keresni, ha meg akarja őket az Országlószék jutalmaztatni, a' mellynek gyakran az a' fzerentsétlensége szokott lenni, hogy ezeket nem esméri. Ezen vidékekről fogják az oda esztendőnként el utazni fogó Szenátorok

hozni az Országglószéknek azt a bizonyos világságot, melly szerént az, annakutánna a' maga lépéseit és rendelkezéseit teheti. Az országnak ezen tával lévő szegeleteiben gyakorolhatják végezetre ily módon a' Szenátorok, ezek a' minden alattomban való mesterkedéseknek valóságos ellenségei, az igazi *patronátust*, és ezek tselekedhetik azt, hogy az Országglószéknek minden jó törekedései, az országnak minden részeire kiterjedhessenek és eljuthassanak."

BCU Cluj & Central University Library Cluj

A' Párisban lévő Helvétziai Konzúlta által tétetett intézetek szerént, 3 Protestáns Kántonok, u. m. a' Bernai, Tigurumi, és Baseli, és 3 Katholikusok, u. m. a' Luzernai, Solothurni, és Freyburgi, fogják ennekutánna tserélve folytatni a' Diéták igazgatását, 's ezen hatalom egy-egy ezftendeig marad egy-egy Kántonnál. A' Diéta, mindenkor azon Kánton fő városában tartózik öfzfe gyülekezni, melly akkor a' Direktor. — A' Frantzia Republikának még több fegyveres népet ad által Kapitulatzió mellett Helvétzia: de e' maga, semmi álló katonaságot nem tart. — A' Bási Kántonban 64, mind jó familiából való 's gazdagfzemélyek kértek passust, hogy Efszaki Amerikába mehessenek, mellyet hazájoknál előbb betsülvén, ott akarnak meg telepedni.

Berna Jan. 14-dikén. Harmadnapja már, hogy olyan hír foly itt, hogy Konstantz városában mellyről olly sokat emlegettek a' minap a' Moniteur, 's a' több Frantzia újság levelek, hogy az Anglus küldöttek ott főzték volna az utolsó

zendülést Helvétziában) Frantzia seregek szállottak bé. De ez még csak hir.

Szó volt a' napokban a' felől, hogy a' *Pays de Vaud* és a' *Fribourgi* Kanton ötfzfe tsatoltatván, ezek is egy kis Respublikát fognának ezután formálni. Most többet beszélnek; azt erősítik, hogy *Neufchatel* is, *Vallenginnel* együtt, ugyan ezen kitsiny Respublika részeivé fognának lenni, a' melly felől a' Frantzia Országlószék, és Prufzszus Udvar között az egygyezés már meg is vólua.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Koppenhága, Jan. 8-dikán. Az a' Kommissió, mellyre itt a' tehénhimlő - oltásra való figyelmezés, 's annak jó regulák szerént való elintézése van bízva, egy irált adott bé nem rég a' Királynak, melyben azt írja le minden környülállások szerént, hogy az eő Felsége Státussaiban mi némű lépéseket tett légyen már ez a' himlő. — E' szerént a' múlt esztendő végeig, 6489 személyekbe óltatott bé a' Dánus tartományokban a' tehénhimlő — ennek felette 362 portzió óltani való matéria küldetett széljel. — A' nevezett Kommissiónak eddig tett tapasztalásaiból a' következő igazságok folynak: — A' tehén himlő óltalmazó szer a' gyermek himlő ellen. — A' tehén himlő óltásból semmi veszedelem nem következik, sem azon helyre a' hol az óltás esett, sem más részére a' teltnék. — A' tehén - himlő óltás nem von semmi más betegséget maga után. Sőt némelly orvosok azt erőssítik, hogy ha történetből a' béoltás ideje alatt valamelly betegség jött a' bé óltá-

tött személyre, nem vólt olyan nagy mértékben, mint külömben szokott. A' halandóság sem tapasztaltatott még eddig a' béóltatott személyek között jobban uralkodni, mint mások között, a' járvány nyavalyák alkalmatosságokkal. — A' tehénhimlő óltással tétetett tapasztalások után, már békét kell hagyni a' gyermek himlővel való óltásnak, mint a' melly, amához képest, ártalmas lehet; minthogy a' gyermek himlő gyakran egyéb nyavalyákkal is özfze köttetve lehet. — A' tehénhimlő matéria nem veszi el tellyefféggel a' természetit. ~~BCIÉv Olupó Contral Unióesieg Library Ougli~~ ából Jennertől küldetett himlő matériával több ezerekbe óltott, 's csak egy történet sem adta magát elő olyan, hogy az óltás következesi és ismertető jegyei, mindenkor meg egygyezők ne lettek vólna.

* * *

A' felettébb finom Spanyol Országí fajzásu Kosoknak el adásárul való Tudósítás.

A' Felséges Császári Királyi Familiának, Nemes Nyitra Vármegyében lévő, és Morva Országgal határos Holicí Uradalmában, a' jövő Aprilis 25-dik napján, kiváltképpen ízép 's valóságos Spanyol Országí fajzásu Kosok nagyobb számmal fognak közönséges kótyavetye által kézpénzbéli fizetésért el adattatni.

Azoknak bővebben való tudósittatások végett, a' kiknek ezen válogatott Spanyol Kosok' megvásárlására kedvek leszen, előre hírül adatik:

1) Mivel Ő Császári Királyi Felsége a' júharomnak maga Státusfaiban leendő meg nemesítése végett, Spanyol Országban újonnan számos

juhokat vásároltatott, és e' Mezei Gazdaságbeli nagy hasznú ágnak mind jobban jobban leendő tökéletesítését és kiterjesztését kívánnya; arravaló nézve azok a' valóságos Spanyol Országú szép Kosok, a' mellyek a' Felséges Császári és Királyi Familiának azon Uradalmában ekkorig maga közönségesen esméretes igen finom jühnyájainak tenyésztetésekre meg hagyattak, mostan árúba fognak botsáttatni, és el adatni.

2) Ezen árúba botsáttatandó Kosok a' rajtok lévő gyapjúval egyetemben fognak el adatni, hogy o' képpen minden, a' kinek azoknak meg vásárlására kedve leljen, azon gyapjúnak valóságos szépségéről vóltaképpen meg győzetteffen.

3) Hogy ezen vásárlásban kiki részese lehessen, tehát apró Ofztályokban, úgymint 1, — 2, — 3, — vagy leg fellyebb hat darabonként fognak azon szép Kosok árúba botsáttatni, és el adatni. —

4) Az illy el adás módja által minden a' Juh nemesítéséhez értő Gazda el érheti a' maga feltételét; és e' mezei gazdaság igen fontos ágának eleve való elkészítése, mint Ő Császári Királyi Felsége leg főbb tzellya magából foly a' dolog természetéből, minthogy kiki tettzése szerént, minden személy vallogatás nélkül, ezen vásárlásra meg jelenhet, és olly nagy számban el adandó igen finom Kosoknak meg szerzésében meg is nyughatik. Melly végre nézve

5) A' jelenvaló jelentés illy korán és kinek-kinek tudósítása végett közönségesfétetődik.
Bécsben Januárius' 20-dik napján 1803 esztendőben.